

Práva dotknutej osoby

Prečo má subjekt údajov práva?

Všeobecné nariadenie o ochrane osobných údajov, priznáva dotknutým osobám práva. Ich účelom je vybalansovať vzťah medzi správcou a subjektom údajov. Sú základným pilierom modelu ochrany osobných údajov v európskom priestore. Treba podotknúť, že všeobecné nariadenie posilňuje systém práv subjektov, oproti zákonu o ochrane osobných údajov, a to ako v aktualizácii existujúcich práv, tak i niektorými novými právami, ako je napr. Právo na prenosnosť.

Je nejaká lehota, do kedy musí správca reagovať na podanú žiadosť dotknutej osoby?

Pokiaľ sa jedná o žiadosť podľa článkov 15 až 22 všeobecného nariadenia, musia byť informácie o prijatých opatreniach poskytnuté bez zbytočného odkladu a v každom prípade do jedného mesiaca od doručenia žiadosti. Lehotu možno vo výnimočných prípadoch predĺžiť o dva mesiace, o čom musí byť subjekt údajov zo strany správcu informovaný, vrátane dôvodov predĺženia.

Aké sú práva dotknutej osoby?

Subjekt údajov má právo na to byť informovaný o spracovaní svojich osobných údajov. Tým sa rozumie právo na určité informácie o spracovaní jeho osobných údajov, tak aby bola predovšetkým naplnená zásada transparentnosti spracovania. Ide najmä o informácie o účele spracovania, totožnosti prevádzkovateľa, o jeho oprávnených záujmoch, o príjemcoch osobných údajov. V tomto prípade ide o pasívne právo, keďže aktivitu musí voči subjektu údajov vyvinúť správca, aby požadované informácie stanovené vo všeobecnom nariadení subjektu údajov poskytol, resp. sprístupnil.

Úplný zoznam informácií, ktoré správca poskytuje pri zhromažďovaní osobných údajov, možno nájsť v článkoch 13 a 14 všeobecného nariadenia. Všeobecné nariadenie formálne rozlišuje poskytovanie informácií v prípade, že osobné údaje sú získané od subjektu údajov, resp. nie sú získané od subjektu údajov.

Medzi ďalšie práva dotknutej osoby, ktoré sú mnohokrát založené na aktivite (žiadosti) subjektu údajov, patrí

- právo na prístup k osobným údajom,
- právo na opravu, resp. doplnenie,
- právo na vymazanie,
- právo na obmedzenie spracovania,
- právo na prenosnosť údajov,
- právo vzniesť námietku,
- právo nebyť predmetom automatizovaného individuálneho rozhodovania s právnymi či podobnými účinkami, zahŕňajúc i profilovanie.

Čo sa rozumie prístupom k osobným údajom?

Prístupom k osobným údajom je oprávnenie subjektu údajov na základe jeho aktívnej žiadosti získať od správcu informáciu (potvrdenie), či sú alebo nie sú jeho osobné údaje spracovávané a ak sú spracovávané, dotknutá osoba má právo tieto osobné údaje získať a zároveň má právo získať nasledujúce informácie :

- ♣ účely spracovania,
- ♣ kategórie dotknutých osobných údajov,
- ♣ príjemcovia alebo kategórie príjemcov, ktorým osobné údaje boli alebo budú sprístupnené,
- ♣ plánovaná doba, po ktorú budú osobné údaje uložené,
- ♣ existencia práva požadovať od správcu opravu alebo vymazanie osobných údajov, právo na námietku,
- ♣ právo podať sťažnosť u dozorného úradu,
- ♣ všetky dostupné informácie o zdroji osobných údajov, pokiaľ nie sú získané od subjektu údajov,
- ♣ skutočnosť, že dochádza k automatizovanému rozhodovaniu, vrátane profilovanie.

Ak správca o fyzickej osobe žiadne údaje nespracováva, poskytuje sa informácia, že osobné údaje anketára nie sú predmetom spracovania osobných údajov zo strany správcu.

Čo ak sú údaje nepresné?

Subjekt údajov má právo na opravu nepresných osobných údajov, ktoré sa ho týkajú. Toto právo vyviera zo zásady presnosti. Neznamená to povinnosť správcu aktívne vyhľadávať nepresné údaje (avšak nič mu v tom ani nebráni), ani to neznamená povinnosť správcu napr. každoročne požadovať od subjektu údajov aktualizáciu jeho údajov. Ak sa dotknutá osoba domnieva, že správca spracováva jeho nepresné údaje, upozorní ho na to. Je povinnosťou správcu, pokiaľ mu dotknutá osoba oznámi, že požaduje opravu jeho osobných údajov, zaoberať sa jeho žiadosťou.

Čo znamená právo byť zabudnutý?

Právo na výmaz (byť zabudnutý) predstavuje vo všeobecnom nariadení inými slovami vyjadrenú povinnosť kontrolóra zlikvidovať osobné údaje, ak je splnená aspoň jedna podmienka:

- ♣ osobné údaje už nie sú potrebné na účely, na ktoré boli zhromaždené alebo inak spracované,
- ♣ subjekt údajov odvolá súhlas a neexistuje žiadny ďalší právny dôvod pre spracovanie,
- ♣ subjekt údajov vznesie námietky proti spracovaniu a neexistujú žiadne prevažujúce oprávnené dôvody pre spracovanie,
- ♣ osobné údaje nezákonne spracované
- ♣ osobné údaje sa musia vymazať na splnenie právnej povinnosti,
- ♣ osobné údaje boli zhromaždené v súvislosti s ponukou služieb informačnej spoločnosti podľa článku 8 ods. 1 všeobecného nariadenia.

Právo na výmaz sa teda uplatní len vo uvedených bodoch, tj. keď nastane daná okolnosť.

Právo na výmaz nie je absolútne právo, ktoré by dotknutej osobe dávalo možnosť žiadať kedykoľvek a za akejkoľvek situácie o vymazanie osobných údajov. Nemožno napr. v rámci práva byť zabudnutý žiadať likvidáciu všetkých osobných údajov napr. pri ukončení zamestnania či poskytovanie finančných služieb, keďže na správcu sa vzťahujú povinnosti o ďalšom uchovaní niektorých osobných údajov.

Čo znamená právo na prenosnosť údajov?

Právo na prenositeľnosť je úplne nové právo subjektu, ktorého podstatou je možnosť za určitých podmienok získať osobné údaje, ktoré sa ho týkajú a ktoré správcovi poskytol, v štruktúrovanom, bežne používanom a strojovo čitateľnom formáte, a právo odovzdať tieto údaje inému správcovi, bez toho, aby tomu pôvodný správca bránil. Zároveň má dotknutá osoba, ak požiada, aj právo na to, aby správca odovzdal jeho osobné údaje v štruktúrovanom, bežne používanom a strojovo čitateľnom formáte inému správcu, ak je to technicky možné.

Spoločné podmienky na aplikáciu práva na prenosnosť:

- ♣ musí ísť o spracovanie založené na právnom dôvode súhlasu alebo zmluve,
- ♣ spracovanie sa vykonáva automatizovane.

Výkonom práva na prenosnosť nesmie byť nepriaznivo dotknuté práva a slobody iných osôb.

O práve na prenosnosť údajov bol zo strany pracovnej skupiny WP29 vydaný výkladový materiál dostupný v rubrike Schválené pokyny.

Kedy možno namietat' proti spracovaniu osobných údajov?

Subjekt údajov má z dôvodov týkajúcich sa jeho konkrétnej situácie právo kedykoľvek namietat' proti spracovaniu osobných údajov, ktoré sú spracovávané na základe právnych dôvodov:

- ♣ spracovanie je nevyhnutné na plnenie úlohy realizovanej vo verejnom záujme alebo pri výkone verejnej moci, ktorým je správca poverený,
- ♣ spracovanie je nevyhnutné na účely oprávnených záujmov príslušného správcu alebo tretej strany.

Správca osobné údaje ďalej nespracováva, ak nepreukáže závažné oprávnené dôvody pre spracovanie, ktoré prevažujú nad záujmami alebo právami a slobodami dotknutej osoby, alebo pre určenie, výkon alebo obranu právnych nárokov.

Námietku možno vzniesť aj proti spracovaniu osobných údajov na účely priameho marketingu alebo profilovanie. Ak subjekt údajov vznesie námietku proti spracovaniu na účely priameho marketingu, nebudú už osobné údaje pre tieto účely spracovávané.

Ako chápať právo nebyť predmetom žiadneho rozhodnutia založeného výhradne na automatizovanom rozhodovaní?

Toto právo zabezpečuje dotknutej osobe, že nebude predmetom rozhodnutia založeného výhradne na automatizovanom spracovaní vrátane profilovania, ktoré má pre neho právne účinky alebo sa ho obdobným spôsobom významne dotýka. Inými slovami, ide o zaistenie, aby sa o právnych účinkoch nerozhodovalo automatizovanými postupmi bez ľudskej ingerencie, okrem možných výnimiek.

Automatizované rozhodovanie je prípustné v prípade, keď je nevyhnutné na uzavretie alebo plnenie zmluvy medzi dotknutou osobou a prevádzkovateľom, ak je povolené právom EÚ alebo členským štátom alebo ak je založené na výslovnom súhlase dotknutej osoby.

Nemožno tak napríklad automatizovane pokutovať vodiča prekračujúcou rýchlosť bez toho, aby pokutu nepreskúmal človek.

Môžem si ako správca účtovať náklady v súvislosti s výkonom práv subjektu údajov?

Zásadne platí, že informácie podľa článkov 13 a 14 a všetka komunikácia a úkony podľa článkov 15 až 22 a 34 všeobecného nariadenia sa robí bezplatne. Iba v prípade, keď sú žiadosti podané subjektom údajov zjavne neodôvodnené alebo neprimerané, najmä pretože sa opakujú, môže správca buď uložiť primeraný poplatok, alebo odmietnuť žiadosti vyhovieť. Zjavnú nedôvodnosť dokladá správca.

Čo keď subjekt údajov zneužíva svoje právo?

Zneužitím nemožno a priori rozumieť výkon práv dotknutej osoby. O zneužití práva subjektom údajov možno hovoriť najmä vtedy, ak sa žiadosti opakujú a sú zjavne neopodstatnené či neprimerané. V takom prípade môže správca uložiť primeraný poplatok alebo odmietnuť žiadosti vyhovieť. Zjavnú nedôvodnosť alebo neprimeranosť dokladá správca.